

Sosiaaliturvan koordinaatio ja YTHS:n palvelut EU-opiskelijoille

**Mira Saloheimo
Hallitussihteeri**

17.5.2022

Tässä esityksessä

- 1) Asian EU-oikeudellinen tausta ja syy tulkinnan muutokselle
- 2) YTHS:n palvelut ja kustannukset EU-kontekstissa
- 3) Jatkotyö, erit. opiskelijoita koskevat tiedot eri toimijoilla

Sosiaaliturvan yhteensovittaminen EU:ssa

- Yhteiset säännöt, joilla turvataan ihmisten oikeudet sosiaaliturvaan heidän liikkuaan maasta toiseen
 - EU-asetus 883/2004 sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta ja EU-asetus 987/2009 täytäntöönpanosta
- Pääperiaatteet:
 - Henkilö on kerrallaan **yhden valtion lainsäädännön alainen**, sosiaaliturvamaksuja maksetaan vain yhteen valtioon.
 - **Syrjimättömyysperiaate**
 - Vakuutuskausien rinnastaminen
 - Rahaetuuksien **eksportointi**

Sosiaaliturvan yhteensovittamisen soveltamisala

- EU-asetuksen 883/2004 3 artiklassa säädetään asetuksen soveltamisalasta:
 - a) sairausetuudet; (rahaetuudet ja luontoisetuudet)**
 - b) äitiysetuudet ja vastaavat isyysetuudet;
 - c) työkyvyttömyysetuudet;
 - d) vanhuusetuudet;
 - e) perhe-eläke-etuudet;
 - f) työtapaturma- ja ammattitautietuudet;
 - g) kuolemantapauksen johdosta myönnettävät avustukset;
 - h) työttömyysetuudet;
 - i) varhaiseläke-etuudet;
 - j) perhe-etuudet.
- Luontoisetuuksien tarkoitus **toimittaa tai saattaa saataville** tai joilla on tarkoitus maksaa suoraan tai korvata **sairaanhoidopalvelujen ja hoitotuotteiden ja lisäpalvelujen** kustannukset. Tähän kuuluvat pitkäaikaishoitoon liittyvät luontoisetuudet. -> Suomessa mm. julkinen terveydenhoito

YTHS:n palvelut ja EU-asetus 883/2004

- Vanha tulkinta: opiskeluterveydenhuolto ei kuulu EU-asetuksen 883/2004 soveltamisalaan sairausetuutena (sairaus-luontoisetuutena).
- YTHS-laki voimaan 1.1.2021; muutoksella YTHS -palvelut valtakunnalliset, yo-opiskelijoiden lisäksi amk-opiskelijoille; Terveystenhoitomaksu eriytettiin ylioppilaskunnan maksusta, joka toi EU-oikeudellisen kysymyksen esiin.
- Kansallinen valmistelu ja vuoropuhelu EU-tasolla
 - Solvit -tapaus: Belgialainen etäopiskelija ja EU-asetuksen 883/2004 kaksinkertaisten vakuutusmaksujen kieltö
 - Kuuluu BE järjestelmän piiriin ja saa terveydenhoidonpalvelut BE kustannuksella, suorittaa tutkintoa Suomeen etänä -> edellytetty maksamaan YTHS-maksu

-> Tulkintaa muutetaan

STM linjannut EU-asetuksen 883/2004 soveltamisalan tulkinnasta Suomessa

Opiskeluterveydenhuolto, josta säädetään korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetussa laissa kuuluu sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:O 883/2004 soveltamisalaan asetuksen 3 artiklan 1 kohdan a) alakohdan sairausetuutena ja tarvittavia käytännön sekä lainsäädännön muutoksia ryhdytään valmistelemaan.

Mitä muutos tarkoittaa eri tahoille?

- Toisen EU-valtion sosiaaliturvassa olevalle **opiskelijalle** YTHS:n palvelut EHIC:llä (eurooppalainen sairaanhoitokortti), eivät maksa YTHS-maksua
- **YTHS**:lle tarvitsee tiedon EHIC:stä hoitoa annettaessa
- **Kela** tarvitsee tiedon EHIC:stä, jottei YTHS-maksua peritä
- **YTHS** hakee Kelalta korvaukset EU-opiskelijoille annetusta hoidosta esim. puolivuositain
- **Kela** laskuttaa toteutuneiden hoitojen kustannukset ao. EU-jäsenvaltioilta, jotka vastaavat EU-opiskelijoiden sosiaaliturvasta.

Huom! Lainsäädännön muutosten valmistelu ja toimeenpanon muutokset työnalla. Kyse erityisesti opiskelijoiden oikeuksista, parhaat toimintatavat löydettävä.

Keskustelu Virta -opintotietopalvelusta

YTHS ja Kela tukeutuvat Virta –opintotietopalveluun mm. opiskelijoiden hoito-oikeuksien, maksuvelvollisuuden ja hoitoon ilmoittautumisen yhteydessä.

- Mitkä ovat mahdollisuudet Virta-järjestelmän hyödyntämiseen?
 - Uuden järjestelyn/vaihtoehtoisen järjestelmän luominen ei todennäköisesti kestävä ratkaisu
- Mikä taho (Yo, Kela, YTHS) paras viemään tiedot opiskelijoista järjestelmään?
- Miten varmistetaan tietojen oikea-aikaisuus?
- Tahot jatkoselvittämistä varten?